

תלמודו בידו

דף ה עמוד ב

א [מנין שדבר שנאסר במנין צריך מנין אחר להתירו
אף שבטל טעם איסורו ?

ב [האם מותר לפדות פירות רבעי מחוץ לירושלים
ולהעלות דמיה לירושלים ?

ג [אלו עוד טעמים נאמרו לאסור ביצה בשני הימים של
ראש השנה, אף לאחר שתיקן רבן יוחנן בן זכאי
לקבל עדות החודש כל היום ? [עיין דף ה. אות ד]

א 1. לפני מתן תורה נאמר "לשלשת ימים אל תגשו אל אשה", לאסור תשמיש.
והוצרך הקב"ה לחזור ולומר "שובו לכם לאהליכם" כדי להתירם
בתשמיש, אף שכבר בטל טעם האיסור.

ויש לדחות, שלא התירם בתשמיש, אלא חייבם בתשמיש משום מצות עונה.
2. התורה חזרה והתירה לעלות להר סיני לאחר סילוק השכינה, אף שבטל טעם האיסור.

ב [מן התורה: מותר לפדותם ולהעלות את הדמים לירושלים, וקונה בהם דברי מאכל.
תקנת חכמים: בכל מקום שבתוך מהלך יום אחד מירושלים, אין לפדות את הפירות.
אלא יעלם לירושלים ויאכלם שם, כדי לעטר שווקי ירושלים בפירות.
אחר החורבן: ביטל ר"י בן זכאי תקנה זו, אלא בכל מקום פודה ומעלה דמיו לירושלים.
[שקדושה ראשונה קידשה לעתיד לבא, וראויה ירושלים לאכול בה רבעי].

ג [רב אדא: מהרה יבנה בית המקדש ותחזור התקנה שלא לקבל עדות החודש כל היום.
ושוב יהיו שני הימים קדושה אחת, שעושים שני ימים גם כשאין ספק כלל.
ויטעו לאכול את הביצה כפי שנהגו בשנים שעברו.

[אך בית דין אינם חוששים לקבל בזמן הזה עדות כל היום, משום שזריזים הם].

רבא: אף שתיקן שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה, שיקדשו החודש בו ביום.
היינו לקדש יום זה להיות א' בתשרי, אך לא ביטל מה שתקנו
שיעשו שני ימים טובים בתורת ודאי, וכיום אחד ארוך.